

Handbok för avstängningar

RIKTLINJER VID ARRANGÖRSAVSTÄNGNINGAR

Arrangörsavstängning kan gälla i upp till 24 månader. Nedan följer riktlinjer avseende straffvärdet för olika beteenden som kan bli föremål för arrangörsavstängningar.

Förseelse	Rekommenderad påföljd
Antändande av pyroteknik inne på arenan (som pyroteknik räknas bengal, rökutvecklare, fyrverkerier och smällare. Alla färger och typer inräknas, ordningslagens beteckning av pyrotekniskt verk gäller! Som lindrig pyroteknik avses tomtebloss och is-facklor eller motsvarande.	6-12 månader (lindrigare form av pyroteknik) 12-18 månader (antändande utan konsekvenser) 18-24 månader (antändande med konsekvenser)
Smuggel av pyroteknik (påträffas inne på arenan) och andra föremål som ej är tillåtna av arrangör	6-12 månader
Försök till införsel av pyroteknik eller andra föremål som ej är tillåtna av arrangören (påträffas genom visitationen före entré till arenan).	1-6 månader
Ohörsamhet mot arrangörens tillsägelser och anmaningar (exempelvis att inte stå i nödutgångar). Med arrangörs tillsägelser innefattas funktionärer (enligt beskrivning nedan vid "våld mot funktionär").	1-6 månader
Kast av föremål (på yta som omfattas av ordningslagen eller mellan läktarsektioner eller på läktaren). Kast som anses som befogat kan ej föranleda arrangörsavstängning.	6-12 månader (utan konsekvenser) 12-18 (med konsekvenser) 18-24 månader (med allvarliga konsekvenser)
Olovligt beträdande på område som omfattas av ordningslagen (olovligt beträdande är allt som inte är befogade handlingar, exempelvis vid nöd). Glädjeyttring vid seger anses ej befogat).	12-18 månader (utan konsekvenser) 18-24 månader (med konsekvenser)
Våld, eller olaga hot, gentemot funktionär (som funktionär betraktas spelare, ledare, domare, funktionärer, publikvärdar, ordningsvakt, polis m.fl.). (Kravet för funktionär är att det tydligt framgår att de inte är ordinär besökare på matchen).	18-24 månader
Ofredande mot funktionär (exempelvis spottande eller kasta snus m.m.)	12-18 månader

Försök till misshandel (bruk av laserpekare eller motsvarande)	18-24 månader
Våld sinsemellan besökare (supporter mot supporter samt supporter mot motståndarlagets supporter)	6-12 månader (vid s k interna uppgörelser) 12-18 månader (vid våld mellan två lags supportrar)
Skadegörelse som sker inne på arenan, eller annars är att anse som arrangörens egendom.	6-12 månader (vid mindre skadegörelse) 12-18 (omfattande skadegörelse)
Våldsamt upplopp (enligt brottsbalken) (Se även ordningsstörningar)	18-24 månader
Uppviglande beteende (enligt brottsbalken eller att man manat på vid exempelvis ett slagsmål på läktaren, eller att man hetsat supportrar att uppträda destruktivt).	18-24 månader
Olaga intrång (såsom bedrägligt beteende, plankning; ej olovligt beträdande enligt ordningslagen), och som ej innefattat våld eller hot om våld.	6-12 månader
Olaga intrång (som innefattat våld eller hot om våld, exempelvis forcering vid inläppen)	18-24 månader
Störande av ordningen inne på arenan, eller i omedelbar anslutning därtill.	6-12 månader (utan konsekvenser) 12-18 (med konsekvenser) 18-24 (med allvarliga konsekvenser)

A. Skadestånd

Besökare som uppträder otillbörligt och genom detta uppträdande förorsakar skador för förening/IdrottsAB är skyldig att ersätta dessa skador. Det rekommenderas att konsekvent hävda att skadeståndsskyldighet föreligger om skador kan konstateras.

Skadeståndslagens regler härvidlag äger full tillämplighet. Skadestånd kan även utan domstols medverkan fastställas under förutsättning att detta avtalas mellan förening/IdrottsAB och den skadeståndsskyldige. Som grund finns ett avtal för skadeståndsskyldighet manifesterat dels på skyltar vid entréerna till arenan, dels genom villkorstext på baksidan av biljetten (kan dock variera).

B. Rätt att utfärda arrangörsavstängning jämte meddelat tillträdesförbud

Även om en åklagare har meddelat ett tillträdesförbud utgör detta i sig inget hinder mot en arrangör att utfärda en arrangörsavstängning parallellt. Snarare finns det starka skäl som talar för att parallella beslut är gällande, oavsett vem som varit ursprung för anmälan om tillträdesförbud (arrangören eller polisen).

I detta sammanhang är det även viktigt att betona att arrangörsavstängningen och tillträdesförbudet helt står skilda från varandra. Detta har att göra med att bedömningsgrunderna mellan de olika avstängningsinstituterna markant kan skilja sig åt. Arrangörsavstängning tillämpas som bestraffning för ett ordningsstörande/otillbörligt beteende, medan tillträdesförbudet tillämpas om det finns risk för framtida beteenden som är ägnat att störa ordningen på arrangemangen. Således nyttjas arrangörsavstängningar som **bestraffningar** och tillträdesförbuden såsom **preventiva beslut** (i vissa fall kan dock en tydlig koppling göras mellan förseelse och tillträdesförbud varför resonemanget i detta fall haltar något). Dock tas tidigare ordningsstörande beteenden eller brott i samband med idrottsevenemang hänsyn till i den riskbedömning som görs vid tillämpning av lagen om tillträdesförbud.

B.1. När skall man anmäla om tillträdesförbud?

Samtliga brottsliga beteenden **skall** ansökas till åklagare om tillträdesförbud. Övriga beteenden, som ej är att betrakta som brottsliga, men som föranlett en arrangörsavstängning med 12 månader eller mer, skall även de föranleda en anmälan om tillträdesförbud. Avstängningar understigande 12 månader kan anmälas om tillträdesförbud om arrangören anser att det föreligger uppenbar risk att arrangörsavstängningen inte kommer att efterlevas, eller att omständigheterna i övrigt talar för en anmälan.

C. Varför är det viktigt med samsyn gällande bestraffningar genom arrangörsavstängningar?

Vid arrangörsavstängningar är det av yttersta vikt att rättssäkerheten tas till vara för den enskilde, samt att det finns en förutsebarhet i bestraffningssystemet. Risken blir annars att de skönsrättsliga bedömningarna kommer att bli alltför stora och riskerna för en rättsosäkerhet i systemet blir påtagligt. Därför är det av yttersta vikt att påföljderna tillämpas så som det är tänkt att de tillämpas (även om varje ärende/fråga om avstängning enligt arrangörsrätten i sig är unikt med sina särskilda omständigheter att beakta vid beslutsfattande). Dock gäller att det finns en röd tråd (förutsebarhet) att rätta sig efter. Detta innebär att antändande av pyroteknik inne på en arena är lika mycket straffvärt i Norrbotten Coop Arena (Luleå) som i Scandinavium (Göteborg), liksom alla andra förseelser. Detta gör att likabehandlingsprincipen säkerställs och ingen förseelse är mer eller mindre straffvärd bara för att den begås i Norrland jämfört med om den hade begåtts i någon annanstans.

D. Syftet med arrangörsavstängning

Arrangörsavstängning tillämpas, till skillnad från tillträdesförbudet, som en ren bestraffning för förseelser en besökare begår vid, eller i anslutning till, arrangemangen. Det är ytterligare en klar markering mot den felande besökaren att det uppvisade beteendet inte accepteras av klubben och att besökaren p.g.a. detta är inte är önskvärd. Förhoppningsvis kommer även den felande att inse att det inte är ett framgångsrikt sätt att utöva sitt supporterskap på ett destruktivt sätt varför arrangörsavstängning på så sätt kan verka för den enskilde och för kollektivet med preventiv verkan. Om arrangörsavstängningar får genomslag på önskat sätt kan den preventiva verkan bli relativt stor.

Överträdelse av arrangörsavstängning är ej straffbart. Ej heller får myndighetsperson avvisa person som trotsat förbudet. Däremot kan arrangören (med publikvärd och alltså ej ordningsvakt) avvisa personen ifråga på grund av arrangörsavstängningen. Vägrar vederbörande att följa avvisningen, finns obefintliga möjligheter att på annat sätt få personen bort från läktaren (då krävs andra grunder såsom ordningsstörande beteende vilket innebär att myndighetsperson kan avlägsna personen). Det finns heller inte grund att utfärda tillträdesförbud för bruten arrangörsavstängning, varför det förespråkas att parallella förbud bör nyttjas från dag 1 (se ovan). Visserligen finns en reglering i tillträdesförbudslagen om att tillträdesförbud inte får meddelas om mindre ingripande åtgärd är mer lämplig. Men denna tolkning av regeln har inte stöd i vare sig praxis eller i förarbetena utan med detta avses att någon genom tillsägelse upphör med sitt destruktiva beteende då gärningen utförs. Arrangörsavstängning är inte att betrakta som en sådan mindre ingripande åtgärd!

E. Bestraffningshandbokens uppdatering

Bestraffningshandboken är ett styrdokument som är att betrakta som ett levande och dynamiskt dokument. Bestraffningstyperna är inte uttömmande, utan fler förseelser kan tillkomma. Dock kommer riktlinjerna avseende påföljderna för förseelserna inte radikalt att förändras.